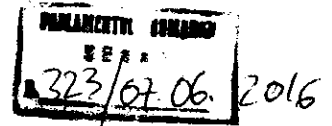

GVERNUL ROMÂNIEI
PRIMUL – MINISTRU

796
21042016

Domnule președinte,

În conformitate cu prevederile art. 111 alin. (1) din Constituție, Guvernul României formulează următorul

PUNCT DE VEDERE

referitor la *propunerea legislativă de completare a Legii nr.286/2009 privind Codul Penal al României*, inițiată de domnul deputat PSD Sorin Avram Iacoban și un grup de parlamentari aparținând Grupurilor parlamentare ale PSD, UNPR, PC, PNL, independenți (**Bp. 140/2016**).

I. Principalele reglementări

Propunerea legislativă are ca obiect de reglementare completarea *Legii nr.286/2009 privind Codul Penal al României*, cu un nou articol, **art.256¹**, potrivit căruia:

„*Manifestările publice săvârșite cu intenția de a defăima țara sau națiunea română se pedepsesc cu închisoarea de la 6 luni la 3 ani și interzicerea unor drepturi*”.

II. Observații

1. Textul propus reia de fapt cuprinsul art.236 din *Codul penal din 1969*, articol care a fost considerat a nu mai fi necesar odată cu revizuirea legislației penale prin *Legea 278/2006 pentru modificarea și completarea Codului penal, precum și pentru modificarea și completarea altor legi*¹, precum și cu ocazia unui *nou Cod penal*.

2. Cadrul legislativ în materia dreptului penal substanțial a fost supus recent unui amplu proces de reformă, actele normative adoptate fiind rezultatul cooperării inter-instituționale, cu implicarea puterii executive (Ministerul Justiției, celelalte ministere și autorități cu atribuții în domeniu), legislative și judecătorești (Consiliul Superior al Magistraturii, Înalta Curte de Casație și Justiție, Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție).

Astfel, domeniul dreptului penal material a fost modificat în mod substanțial, prin adoptarea și intrarea în vigoare a *Legii nr.286/2009*, precum și a *Legii nr.187/2012 pentru punerea în aplicare a Legii nr.286/2009 privind Codul penal, cu modificările ulterioare*.

În acest context, atât conținutul, cât și regimul sancționator al infracțiunilor a fost analizat de către o comisie de specialiști (practicieni și cadre didactice) cu ocazia elaborării *noului Cod penal*, noua abordare privind politica penală fiind dezbătută și însușită de către cele două Camere ale Parlamentului.

3. Abrogarea infracțiunii de defăimare a țării sau a națiunii a avut la bază o evaluare prealabilă a infracțiunilor care, prin conținutul lor, ar putea reprezenta o ingerință a statului în exercitarea libertății de exprimare, pentru a stabili dacă modul de reglementare și scopul urmărit sunt considerate legitime din perspectiva *Convenției Europene a drepturilor omului*, precum și a jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului (CEDO).

Potrivit jurisprudenței constante a CEDO, libertatea de exprimare reprezintă unul din fundamentele esențiale ale unei societăți democratice, acoperind nu numai informațiile și ideile care le sunt favorabile ori care sunt considerate inofensive sau indiferente, ci și pe acelea care offensează, șochează sau îngrijorează statul sau un anumit segment al populației.

¹ pct.56, potrivit căruia „Articolele 205, 206, 207 și 236¹ se abrogă”

Conform dispozițiilor art.10 din *Convenția Europeană a Drepturilor Omului*², restrângerea exercițiului libertății de exprimare este permisă numai prin lege, pentru asigurarea unuia dintre scopurile legitime enumerate limitativ în pct. 2 și doar în măsura în care este necesară într-o societate democratică. În legătură cu prima condiție (permisă numai prin lege), precizăm că nu este suficientă prevederea măsurii de restrângere într-o lege în sens larg, ci reglementarea acesteia trebuie să fie suficient de precisă pentru a permite destinatarului normei să o înțeleagă să își adapteze conduita cerințelor legale, prevăzând cu un grad de exactitate rezonabil consecințele ce pot decurge din încălcarea normelor de restrângere.

Analiza necesității unei măsuri ce afectează libertatea de exprimare, pentru a duce la concluzia compatibilității cu prevederile *Convenției* trebuie să evidențieze, potrivit jurisprudenței CEDO, faptul că această măsură corespunde unei nevoi sociale imperioase, este proporțională cu scopul legitim urmărit, iar motivele invocate pentru a o justifica trebuie să fie pertinente și suficiente.

Din această perspectivă a fost avută în vedere abrogarea art.236 din *Codul penal din 1969*, care incrimina fapta de defăimare a țării sau a națiunii și apreciem că motivele care au dus la abrogarea acestui text de lege se mențin.

Se constată că valorile protejate prin norma de incriminare și anume „țara” și „națiunea”, sunt esențialmente abstracte și pot fi interpretate în variante multiple de cei care transmit ideii și opinii, de destinatarii acestora sau de cei care le evaluează, existând riscul ca norma juridică să fie aplicată în cazul formulării unor idei de natură politică, istorică ori sociologică sau, mai mult, ca valorile menționate să fie identificate cu persoane care, la moment dat, exercită puterea politică sau ocupă funcții de reprezentare a țării. Lipsa de claritate a textului îl lipsește, astfel, pe destinatarul său de posibilitatea de a îi înțelege semnificația și de își adapta conduita cerințelor acestuia. Orice persoană are dreptul să formuleze opinii critice de natură politică, aceasta fiind o componentă esențială a exprimării

² Art.10 Libertatea de exprimare

1. Orice persoană are dreptul la libertatea de exprimare. Acest drept cuprinde libertatea de opinie și libertatea de a primi sau de a comunica informații ori idei fără amestecul autorităților publice și fără a ține seama de frontiere. Prezentul articol nu împiedică statele să supună societățile de radiodifuziune, de cinematografie sau de televiziune unui regim de autorizare.

2.Exercitarea acestor libertăți ce comportă îndatoriri și responsabilități poate fi supusă unor formalități, condiții, restrângeri sau sancțiuni prevăzute de lege care, într-o societate democratică constituie măsuri necesare pentru securitatea națională, integritatea teritorială sau siguranța publică, apărarea ordinii și prevenirea infracțiunilor, protecția sănătății, a moralei, a reputației sau a drepturilor altora, pentru a împiedica divulgarea de informații confidențiale sau pentru a garanta autoritatea și imparțialitatea puterii judecătorești.

libere. În plus, valorile ocrotite de norma juridică analizată nu dau dreptul unei ingerințe a statului, întrucât ele nu se regăsesc printre cele pe care statul le poate proteja prin măsuri de constrângere a exercitării acestui drept, conform pct. (2) al art. 10 din Convenție, iar aplicarea unei sancțiuni penale nu ar putea fi considerată ca fiind o măsură necesară într-o societate democratică.

Acestea sunt motivele care au stat la baza abrogării art.236 din *Codul penal din 1969*, iar cu ocazia elaborării *noului Cod penal*, legiuitorul a considerat că motivele care au dus la această abrogare se mențin.

III. Punctul de vedere al Guvernului

Având în vedere considerentele menționate la pct. II, **Guvernul nu susține adoptarea acestei inițiative legislative.**

Cu stimă,

Dacian Julien CIOLOȘ

Domnului senator Călin-Constantin-Anton Popescu-Tăriceanu
Președintele Senatului

GUVERNUL ROMÂNIEI
PRIMUL – MINISTRU

1743 / DPSG
TA 15092016

PARLAMENTUL ROMÂNIEI
SĂLA DE ȘEDINȚĂ
L. 323 / 20.09. 2016

Domnule președinte,

În conformitate cu prevederile art. 111 alin. (1) din Constituție, Guvernul României formulează următorul

PUNCT DE VEDERE

referitor la *propunerea legislativă de completare a Legii nr.286/2009 privind Codul Penal al României*, inițiată de domnul deputat PSD Sorin Avram Iacoban și un grup de parlamentari aparținând Grupurilor parlamentare ale PSD, UNPR, PC, PNL, independenți (**Bp. 140/2016**).

Precizăm că **prezentul punct de vedere înlocuiește punctul de vedere al Guvernului cu nr. 796/DPSG/21.04.2016.**

I. Principalele reglementări

Propunerea legislativă are ca obiect de reglementare completarea *Legii nr.286/2009 privind Codul Penal al României*, cu un nou articol, **art.256¹**, potrivit căruia:

„Manifestările publice săvârșite cu intenția de a defăima țara sau națiunea română se pedepsesc cu închisoarea de la 6 luni la 3 ani și interzicerea unor drepturi”.

II. Observații

1. Textul propus reia de fapt cuprinsul art.236¹ din *Codul penal din 1968*, articol care a fost considerat a nu mai fi necesar odată cu revizuirea legislației penale prin *Legea 278/2006 pentru modificarea și completarea Codului penal, precum și pentru modificarea și completarea altor legi*¹, precum și cu ocazia unui nou *Cod penal*.

2. Cadrul legislativ în materia dreptului penal substanțial a fost supus unui amplu proces de reformă, actele normative adoptate fiind rezultatul cooperării inter-instituționale, cu implicarea puterii executive (Ministerul Justiției, celelalte ministere și autorități cu atribuții în domeniu), legislative și judecătorești (Consiliul Superior al Magistraturii, Înalta Curte de Casație și Justiție, Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție).

Astfel, domeniul dreptului penal material a fost modificat în mod substanțial, prin adoptarea și intrarea în vigoare a *Legii nr.286/2009*, precum și a *Legii nr.187/2012 pentru punerea în aplicare a Legii nr.286/2009 privind Codul penal, cu modificările ulterioare*.

În acest context, atât conținutul, cât și regimul sancționator al infracțiunilor a fost analizat de către o comisie de specialiști (practicieni și cadre didactice) cu ocazia elaborării *noului Cod penal*, noua abordare privind politica penală fiind dezbătută și însușită de către cele două Camere ale Parlamentului.

3. Abrogarea infracțiunii de defăimare a țării sau a națiunii a avut la bază o evaluare prealabilă a infracțiunilor care, prin conținutul lor, ar putea reprezenta o ingerință a statului în exercitarea libertății de exprimare, pentru a stabili dacă modul de reglementare și scopul urmărit sunt considerate legitime din perspectiva *Convenției Europene a drepturilor omului*, precum și a jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului (CEDO).

Conform dispozițiilor art.10 din *Convenția Europeană a Drepturilor Omului*, „1. Orice persoană are dreptul la libertatea de exprimare. Acest drept cuprinde libertatea de opinie și libertatea de a primi sau de a comunica informații ori idei fără amestecul autorităților publice și fără a ține seama de frontiere. Prezentul articol nu împiedică statele să supună societățile de radiodifuziune, de cinematografie sau de televiziune unui regim de autorizare.

2.Exercitarea acestor libertăți ce comportă îndatoriri și responsabilități poate fi supusă unor formalități, condiții, restrângeri sau sancțiuni prevăzute de lege care, într-o societate democratică constituie măsuri necesare pentru securitatea națională, integritatea teritorială sau siguranța publică, apărarea

¹ pct.56, potrivit căruia „Articolele 205, 206, 207 și 236¹ se abrogă”

ordinii și prevenirea infracțiunilor, protecția sănătății, a moralei, a reputației sau a drepturilor altora, pentru a împiedica divulgarea de informații confidențiale sau pentru a garanta autoritatea și imparțialitatea puterii judecătorești”.

III. Punctul de vedere al Guvernului

Având în vedere considerentele menționate la pct. II, **Guvernul nu susține adoptarea acestei inițiative legislative.**

Cu stimă,

Dacian Julien CIOLOȘ

Domnului senator Călin-Constantin-Anton Popescu-Tăriceanu
Președintele Senatului